НФаУ

ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
І ПРОГРАМА СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (ІНТЕРНАТУРИ)
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЗАГАЛЬНА ФАРМАЦІЯ»

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Заступник Міністра охорони здоров'я України
_____О.В.Лінчевський
«_____» жовтня 2016 р.

ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН І ПРОГРАМА СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (ІНТЕРНАТУРИ) ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЗАГАЛЬНА ФАРМАЦІЯ»

Харків
Видавництво НФаУ
2016

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ

Ректор Національного фармацевтичного університету

_____ В.П.Черних

«____» _____ 2016 р.

Міністерство охорони здоров'я України
В.о. Начальника відділу освіти та науки

_____ Ю.С.Рятницький

«26» вересня 2016 р.

Типовий навчальний план і програма спеціалізації (інтернатури) випускників Національного фармацевтичного університету і фармацевтичних факультетів медичних університетів зі спеціальності «Загальна фармація» розроблені опорними кафедрами Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації НФаУ, кафедрою ОЕФ, технології ліків та фармакоекономіки факультету післядипломної освіти ЛНМУ ім.. Данила Галицького та кафедрою УЕФ, технології ліків та клінічної фармації НМАПО ім.П.Л.Шупика.

Склад робочої групи

Пімінов О.Ф.	- доктор фарм. наук, професор, директор ІПКСФ НФаУ
Великий Д.Л.	- канд. фарм. наук, доцент кафедри управління та економіки фармації ІПКСФ НФаУ, декан факультету підвищення кваліфікації
Глущенко А.В.	- канд. фарм. наук, доцент кафедри якості, стандартизаії та сертифікації ліків ІПКСФ НФаУ, декан факультету післядипломної освіти
Толочко В.М.	- доктор фарм. наук, професор, зав. кафедри управління та економіки фармації ІПКСФ НФаУ
Шульга Л.І.	- доктор фарм. наук, професор, зав. кафедри загальної фармації та безпеки ліків ІПКСФ НФаУ
Гарна С.В.	- доктор фарм. наук, професор, зав. кафедри якості, стандартизаії та сертифікації ліків ІПКСФ НФаУ
Артюх Т.О.	- канд. фарм. наук, старший викладач кафедри управління та економіки фармації ІПКСФ НФаУ
Чешева М.В.	- канд. фарм. наук, доцент кафедри управління та економіки фармації ІПКСФ НФаУ
Лукієнко О.В.	- канд. фарм. наук, доцент кафедри загальної фармації та безпеки ліків ІПКСФ НФаУ
Квітчата Г.І.	- канд. фарм. наук, доцент кафедри загальної фармації та безпеки ліків ІПКСФ НФаУ
Ролік С.М.	- канд. фарм. наук, доцент кафедри загальної фармації та безпеки ліків ІПКСФ НФаУ
Якущенко В.А.	- канд. фарм. наук, доцент кафедри загальної фармації та безпеки ліків ІПКСФ НФаУ
Прокопенко Ю.С.	- канд. фарм. наук, доцент кафедри якості, стандартизаії та сертифікації ліків ІПКСФ НФаУ
Савченко Л.П.	- канд. фарм. наук, доцент кафедри якості, стандартизаії та сертифікації ліків ІПКСФ НФаУ

Заліська О.М. - доктор фарм. наук, професор, зав. кафедри організації і економіки фармації, технології ліків та фармакоекономіки факультету післядипломної освіти ЛНМУ ім. Данила Галицького

Слабий М.В. - доктор фарм. наук, професор, зав. кафедри організації і економіки фармації, технології ліків та фармакоекономіки факультету післядипломної освіти ЛНМУ ім. Данила Галицького

Яцкова Г.Ю. - канд. фарм. наук, доцент кафедри організації і економіки фармації, технології ліків та фармакоекономіки факультету післядипломної освіти ЛНМУ ім. Данила Галицького

Давтян Л.Л. - доктор фарм. наук, професор, зав. кафедри фармацевтичної технології і біофармації НМАПО ім. П.Л.Шупика

Пономаренко М.С. - доктор фарм. наук, професор, зав. кафедри організації і економіки фармації НМАПО ім. П.Л.Шупика

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Мазулін О.В. - доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач кафедри фармакогнозії, фармацевтичної хімії та технології ліків ФПО Запорізького державного медичного університету

Фіра Л.С. - доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри фармації Навчально-наукового інституту післядипломної освіти ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я.Горбачевського»

Геруш О.В. - кандидат фармацевтичних наук, доцент, завідувач кафедри фармації Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (м. Чернівці)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Інтернатура є обов'язковою формою післядипломного навчання випускників Національного фармацевтичного університету і фармацевтичних факультетів медичних університетів та медичних інститутів з метою підготовки провізорів-спеціалістів.

Інтернатура проводиться у формі навчання на кафедрах Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації НФаУ та фармацевтичних факультетів медичних університетів, медичних інститутів і базах стажування. Тривалість навчання в інтернатурі 1 рік.

Від проходження інтернатури звільняються випускники, які прийняті на посади у вищі навчальні заклади та науково-дослідні інститути та направлені на науково-дослідну роботу в ці ж установи чи на роботу, що не потребує провізорської діяльності.

Зарахування молодих спеціалістів до інтернатури здійснюється згідно з наказами регіональних органів управління фармацевтичними закладами із зазначенням місця проходження стажування.

Випускники Національного фармацевтичного університету і фармацевтичних факультетів вищих навчальних закладів, які направлені на роботу в системи інших міністерств та відомств, зараховуються до інтернатури за наказами цих міністерств і відомств після погодження з Міністерством охорони здоров'я України, в яких саме вищих навчальних закладах проводитиметься навчання та проходитиме стажування.

Вибір баз інтернатури, персонального складу керівників інтернів, їх щорічне затвердження здійснює регіональний орган управління фармацевтичними закладами разом з Національним фармацевтичним університетом та вищими медичними навчальними закладами.

Провізор-інтерн виконує свої професійно-посадові функції під керівництвом досвідченого спеціаліста в обсязі 50% навантаження провізора, бере участь у семінарах та конференціях, які проводяться в аптечному закладі. В адміністративному відношенні інтерн підпорядковується керівництву бази інтернатури.

В процесі контролю за виконанням плану і програми інтернатури (залік, атестація) керівник підготовки інтернів оцінює його світогляд, рівень засвоєння ним теоретичних положень з фармації та уміння застосувати отримані знання на практиці.

Під час навчання на базах інтерн вивчає спеціальну літературу, систематизує її у вигляді тематичних рефератів на запропоновані у програмі теми (по одній з кожного курсу: організації, управління та економіки фармації; фармацевтичної технології; фармацевтичного аналізу лікарських засобів; фармакогнозії; клінічної фармації) – всього 5 рефератів.

Загальне керівництво і контроль за підготовкою провізорів-інтернів покладаються на відповідні ВНЗ.

Після закінчення терміну підготовки в інтернатурі провізори підлягають атестації для визначення рівня знань і практичних навичок з присвоєнням звання «ПРОВІЗОР-СПЕЦІАЛІСТ» зі спеціальності «Загальна фармація» в установленому порядку.

Для проведення атестації щорічно створюються державні атестаційні комісії. Головами цих комісій наказом МОЗ України призначаються висококваліфіковані досвідчені спеціалісти. Склад комісії затверджується ректором вищого навчального закладу.

Атестація інтернів включає:

- комп'ютерний контроль знань та вмінь;
- оцінку вмінь та оволодіння практичними навичками;
- співбесіду чи іншу форму підсумкової оцінки рівня засвоєння навчальної програми інтернатури.

За результатами співбесіди з урахуванням оцінок попередніх етапів атестації приймається рішення про рівень підготовки провізора і присвоєння йому звання «ПРОВІЗОР-СПЕЦІАЛІСТ» зі спеціальності «Загальна фармація».

П Р О Г Р А М А
очної частини спеціалізації (інтернатури) зі спеціальності
«Загальна фармація»

КУРС 1

Організація, управління та економіка фармації

Код курсу, розділів, тем, елементів	Назва розділів, тем, елементів
1	2
1.1.	***Організація і управління фармацією. Соціальні тенденції її розвитку***
1.1.1.	*Завдання та перспективи розвитку системи охорони здоров'я в Україні*
1.1.1.1.	Основи організації галузі охорони здоров'я. Державна політика стосовно фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я
1.1.1.2.	Роль та місце фармації в системі охорони здоров'я. Концепція розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України
1.1.1.3.	Структура управління фармацевтичним сектором галузі охорони здоров'я
1.1.1.4.	Функції та завдання аптечних закладів
1.1.2.	*Основи кадрової політики фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я*
1.1.2.1.	Сучасні вимоги до кадрової політики фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я. Її типи
1.1.2.2.	Напрямки підготовки спеціалістів фармації. Вітчизняний та міжнародний досвід
1.1.2.3.	Концепція безперервної освіти спеціалістів фармації: етапи та перспективи розвитку
1.1.2.4.	Планування та організація післядипломного навчання спеціалістів фармації
1.2.	***Основи теорії управління***
1.2.1.	*Теорія управління як галузь наукових знань*
1.2.1.1.	Система основних понять теорії управління: суб'єкти, об'єкти, рівні, методи та механізми управління
1.2.1.2.	Історичні етапи розвитку теорії управління
1.2.1.3.	Сучасний стан теорії управління. Сутність підходів до управління
1.2.1.4.	Управління як процес: зміст, мета, основні та сполучні функції
1.2.2.	*Системний підхід до управління організаціями. Антикризове управління аптечними закладами*
1.2.2.1.	Поняття системи та її властивості. Організація як соціальна система

1	2
1.2.2.2.	Види організацій. Їх формальні ознаки та мета створення
1.2.2.3.	Формальні та неформальні організації
1.2.2.4.	Внутрішнє та зовнішнє середовища аптечних закладів
1.2.2.5.	Умови забезпечення життєздатності та високої продуктивності аптечних закладів, як відкритих систем
1.2.2.6.	Життєвий цикл аптечних закладів
1.2.2.7.	Поняття та основні параметри кризи. Види кризи та фактори, що її обумовлюють
1.2.2.8.	Основи антикризового управління аптечними закладами
1.2.3.	*Управління персоналом аптечних закладів*
1.2.3.1.	Концепції управління персоналом аптечних закладів
1.2.3.2.	Роль керівника в управлінні. Лідерство. Ролі членів робочої групи, їх зв'язки і взаємодія
1.2.3.3.	Стилі управління
1.2.3.4.	Рівні зрілості робочої групи і відповідні форми керуючого впливу. Чинники, що сприяють високій продуктивності групової взаємодії
1.2.3.5.	Управління комунікативними процесами в аптечних закладах
1.2.3.6.	Самоменеджмент та тайм-менеджмент у діяльності спеціалістів фармації
1.2.4.	*Організаційна культура в управлінні аптечними закладами*
1.2.4.1.	Становлення організаційної культури, як інструменту управління. Підходи до її вивчення
1.2.4.2.	Поняття та зміст організаційної культури. Її базові елементи
1.2.4.3.	Управлінські функції організаційної культури аптечних закладів
1.2.4.4.	Класифікації та рівні організаційної культури аптечних закладів
1.2.4.5.	Атрибути організаційної культури аптечних закладів
1.2.4.6.	Соціальна відповідальність бізнесу у фармації
1.2.5.	*Основи етики і деонтології*
1.2.5.1.	Етика і деонтологія професійного спілкування спеціалістів фармації
1.2.5.2.	Етичний кодекс фармацевтичного працівника
1.2.5.3.	Діловий етикет
1.3.	***Організаційно-правові засади державного регулювання діяльності аптечних закладів***
1.3.1.	*Основи законодавства України, що регламентують обіг лікарських засобів і виробів медичного призначення (ВМП) в аптечних закладах*
1.3.1.1.	Організація забезпечення аптечних та лікувально-профілактичних закладів лікарськими засобами та ВМП за умов медичного страхування
1.3.1.2.	Рецептурний та безрецептурний відпуск лікарських засобів з аптек та їх структурних підрозділів. Протоколи провізора

1	2
1.3.1.3.	Особливості відпуску наркотичних, психотропних лікарських засобів і прекурсорів
1.3.1.4.	Організація предметно-кількісного обліку лікарських засобів
1.3.1.5.	Види відповідальності за порушення встановлених правил обігу лікарських засобів
1.3.1.6.	Належна аптечна практика (GPP): вимоги та основні положення. Соціальна роль спеціаліста фармації в суспільстві та системі охорони здоров'я
1.3.2.	*Організація системи управління контролем якості лікарських засобів*
1.3.2.1.	Система управління контролем якості лікарських засобів в Україні
1.3.2.2.	Забезпечення системи контролю якості лікарських засобів в аптечних закладах
1.3.3.	*Ціноутворення на лікарські засоби і ВМП*
1.3.3.1.	Ціна: роль, значення, структура та функції
1.3.3.2.	Принципи та проблеми ціноутворення на лікарські засоби і ВМП
1.3.3.3.	Державне регулювання цін на лікарські засоби і ВПМ. Соціально-ефективні механізми забезпечення доступності лікарських засобів населенню. Реімбурсація
1.3.3.4.	Методи формування цін на лікарські засоби і ВПМ
1.3.4.	*Основи податкового законодавства в Україні*
1.3.4.1.	Ретроспективний аналіз розвитку системи оподаткування. Поняття податків. Їх значення для формування державного бюджету та класифікація за різними ознаками
1.3.4.2.	Податкова система та принципи її формування
1.3.4.3.	Визначення податкових навантажень та нарахувань
1.3.4.4.	Особливості оподаткування аптечних закладів в Україні
1.3.5.	*Кредитно-фінансова система України*
1.3.5.1.	Роль кредитів в розвитку економіки держави та їх класифікація
1.3.5.2.	Структура кредитно-фінансової системи
1.3.5.3.	Напрямки взаємодії аптечних закладів з банками та іншими кредитними установами
1.3.5.4.	Кредитно-фінансові організації, їх значення для розвитку товарообміну
1.3.5.5.	Законодавче і нормативне забезпечення кредитно-фінансової діяльності аптечних закладів
1.3.6.	*Правове регулювання трудових відносин*
1.3.6.1.	Основи трудового законодавства
1.3.6.2.	Підстави для припинення трудового договору
1.3.6.3.	Трудові книжки
1.3.6.4.	Соціальний захист та охорона праці спеціалістів фармації
1.3.6.5.	Заробітна плата: види, методи розрахунку

1	2
1.3.6.6.	Порядок нарахування та виплат вихідних допомог, доплат і надбавок
1.3.6.7.	Утримання із заробітку та відрахування із фонду заробітної плати
1.4.	***Основи економіки та господарської діяльності суб'єктів у фармацевтичному секторі галузі охорони здоров'я України***
1.4.1.	*Господарська діяльність суб'єктів у фармацевтичному секторі галузі охорони здоров'я України*
1.4.1.1.	Поняття ринку як регулятора економічних процесів
1.4.1.2.	Підприємництво як особливий вид діяльності
1.4.1.3.	Принципи, напрямки та умови здійснення господарської діяльності в аптечних закладах
1.4.1.4.	Загальне положення про право власності в Україні та види власності
1.4.1.5.	Порядок отримання дозволів на види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню у фармацевтичному секторі галузі охорони здоров'я України
1.4.1.6.	Планування господарської діяльності аптечних закладів. Бізнес-план: призначення, структура, зміст
1.4.1.7.	Організація системи обліку та звітності в аптечних закладах
1.4.1.8.	Управлінський облік та звітність в аптечних закладах
1.4.1.9.	Документообіг в аптечних закладах
1.4.2.	*Основи фармацевтичного маркетингу*
1.4.2.1.	Особливості маркетингу лікарських засобів. Головні концепції, мета, завдання, функції та соціальні тенденції
1.4.2.2.	Асортиментна політика в аптечних закладах. Життєві цикли лікарських засобів
1.4.2.3.	Попит та пропозиція. Ємність ринку. Формування попиту та стимулювання збуту лікарських засобів в аптечних закладах
1.4.2.4.	Основи логістики у фармації. Просування лікарських засобів і ВМП
1.4.2.5.	Реклама на лікарські засоби і ВМП
1.4.2.6.	Мерчандайзинг в аптечних закладах
1.4.3.	*Основи договірного права*
1.4.3.1.	Порядок укладання, змінення і розірвання господарських угод
1.4.3.2.	Відповідальність учасників господарських відносин
1.4.3.3.	Досудовий порядок реалізації господарсько-правової відповідальності
1.4.3.4.	Зовнішньоекономічні угоди з купівлі-продажу (поставки) лікарських засобів і ВМП
1.4.4.	*Фармакоекономіка*
1.4.4.1.	Основи фармакоекономіки: мета, завдання, значення
1.4.4.2.	Методи фармакоекономічного аналізу для лікування соціально значущих захворювань
1.4.4.3.	Формулярна система

1	2
1.5.	***Інформаційні і комп'ютерні технології в фармації***
1.5.1.	*Фармацевтична інформація*
1.5.1.1.	Система фармацевтичної інформації в Україні. Її соціальні аспекти
1.5.1.2.	Інформація про лікарські засоби і ВМП для лікарів і споживачів. Санітарно-просвітницька робота в аптечних закладах
1.5.2.	*Сучасні можливості використання комп'ютерної техніки в фармації*

КУРС 2

Фармацевтична технологія

Код курсу, розділів, тем, елементів	Назва розділів, тем, елементів
1	2
2.1.	***Біофармація – теоретична основа створення та раціонального і безпечного застосування лікарських засобів***
2.1.1.	*Загальні питання біофармації*
2.1.1.1.	Фармацевтичні, медичні, біологічні фактори, що впливають на біодоступність ліків
2.1.1.2.	Біофармацевтичні аспекти фармацевтичної технології
2.1.1.3.	Біодоступність, біотрансформація, біоеквівалентність як критерії оцінки якості та безпеки лікарських засобів
2.1.2.	*Взаємодія лікарських засобів при виробництві та зберіганні*
2.1.2.1.	Види взаємодій та можливі наслідки
2.1.2.2.	Характеристика та методи усунення фармацевтичних несумісностей
2.2.	***Сучасний стан та перспективи розвитку фармацевтичного виробництва***
2.2.1.	*Актуальні питання фармацевтичного сектору України. Стан вітчизняного виробництва лікарських засобів*
2.2.1.1.	Оригінальні та генеричні лікарські засоби на вітчизняному фармацевтичному ринку
2.2.1.2.	Сучасне промислове виробництво лікарських засобів
2.2.1.3.	Приготування ліків в умовах аптечних підприємств
2.2.1.4.	Особливості виробництва лікарських рослинних засобів
2.2.1.5.	Дієтичні добавки
2.2.2.	*Медичні імунобіологічні препарати*
2.2.2.1.	Загальнофармацевтична характеристика медичних імунобіологічних препаратів
2.2.2.2.	Види медичних імунобіологічних препаратів

1	2
2.2.3.	*Нові технології у виробництві лікарських засобів (біотехнології, нанотехнології тощо)*
2.2.3.1.	Біотехнології в сучасному фармацевтичному виробництві
2.2.3.2.	Нанотехнології у фармації: історія, сучасність, прогресивні напрямки
2.2.4.	*Досягнення та перспективи розвитку фармацевтичної технології - лікарські засоби нового покоління*
2.2.4.1.	Лікарські терапевтичні системи з регульованим вивільненням активних фармацевтичних інгредієнтів
2.2.4.2.	Системи з цілеспрямованою доставкою лікарських речовин
2.2.4.3.	Використання нанооб'єктів при створенні лікарських засобів
2.3.	***Реалізація стандартів GMP у сучасному виробництві лікарських засобів***
2.3.1.	Стандарти GMP: міжнародний досвід якісного виробництва фармацевтичної продукції
2.3.2.	Нормативно-правові акти, що регламентують виробництво лікарських засобів в Україні згідно вимог GMP
2.4.	***Вимоги ДФУ до лікарських засобів. Медико-біологічні та фармацевтичні аспекти ліків***
2.4.1.	*Вушні, назальні, оромукозні лікарські засоби та гумки жувальні лікувальні на вітчизняному фармацевтичному ринку*
2.4.1.1.	Вушні лікарські засоби
2.4.1.2.	Назальні лікарські засоби
2.4.1.3.	Оромукозні лікарські засоби
2.4.1.4.	Гумки жувальні лікувальні
2.4.2.	*Сучасна медико-біологічна та фармацевтична характеристика таблеток, капсул, гранул*
2.4.2.1.	Таблетки
2.4.2.2.	Капсули
2.4.2.3.	Гранули
2.4.3.	*Фармакопейні вимоги та біофармацевтичні аспекти порошків для нашкірного та орального застосування*
2.4.3.1.	Порошки для нашкірного застосування
2.4.3.2.	Порошки для орального застосування
2.4.4.	*Рідкі лікарські засоби для нашкірного та орального застосування*
2.4.4.1.	Рідкі лікарські засоби для нашкірного застосування
2.4.4.2.	Рідкі лікарські засоби для орального застосування
2.4.4.3.	Принципові відмінності рідких лікарських засобів залежно від способу застосування
2.4.5.	*Актуальні питання створення та застосування м'яких лікарських засобів (МЛЗ) та пластирів трансдермальних*
2.4.5.1.	МЛЗ для нашкірного застосування. Біофармацевтичні засади ефективності МЛЗ

1	2
2.4.5.2.	Принципи розробки, виробництва та застосування пластирів трансдермальних
2.4.6.	*Лікарські засоби для вагінального та ректального застосування, палички на сучасному фармацевтичному ринку*
2.4.6.1.	Особливості створення, виробництва та застосування лікарських засобів для вагінального застосування
2.4.6.2.	Лікарські засоби для ректального застосування: нормативні, медико-біологічні та фармацевтичні вимоги
2.4.6.3.	Сучасне виробництво та застосування паличок
2.4.7.	*Особливості технології, зберігання та застосування лікарських засобів, що знаходяться під тиском*
2.4.7.1.	Класифікація та характеристика лікарських засобів, що знаходяться під тиском, згідно ДФУ
2.4.7.2.	Технологічні аспекти виробництва аерозолів
2.4.7.3.	Правила транспортування, зберігання та застосування лікарських засобів, що знаходяться під тиском
2.4.8.	*Місце та роль лікарських засобів для парентерального застосування у сучасних медицині та фармації*
2.4.8.1.	Вимоги ДФУ до лікарських засобів для парентерального застосування: класифікація та характеристика
2.4.8.2.	Особливості виробництва, зберігання та використання лікарських засобів для парентерального застосування
2.4.9.	*Очні лікарські засоби: фармакопейна та біофармацевтична характеристика*
2.4.9.1.	Вимоги ДФУ до очних лікарських засобів та характеристика лікарських форм
2.4.9.2.	Актуальні аспекти технології та застосування очних лікарських засобів
2.4.10.	*Сучасні вимоги до лікарських засобів, які вимагають специфічного способу застосування*
2.4.10.1.	Лікарські засоби для зрошення
2.4.10.2.	Лікарські засоби для інгаляції
2.4.10.3.	Піни лікувальні
2.4.10.4.	Тампони лікувальні
2.5.	***Сучасні лікарські засоби для дітей і людей похилого та старечого віку***
2.5.1.	*Фармацевтичні та медико-біологічні особливості ліків для дітей*
2.5.2.	*Загальнофармацевтичні аспекти ліків для людей похилого та старечого віку*
2.6.	***Гомеопатичні лікарські засоби на фармацевтичному ринку***
2.6.1.	*Гомеопатія як метод холістичної терапії: принципи та етапи розвитку*

1	2
2.6.2.	*Гомеопатична фармакопея. Нормування вимог до якості гомеопатичних засобів*
2.6.3.	*Технологічні аспекти виготовлення гомеопатичних ліків*
2.7.	***Лікарські косметичні засоби***
2.7.1.	*Законодавче регулювання обігу лікарських косметичних засобів на вітчизняному фармацевтичному ринку*
2.7.2.	*Реалізація біофармацевтичних принципів як запорука ефективності засобів лікувальної косметики*
2.7.3.	*Актуальні питання вибору та застосування лікарських косметичних засобів*
2.8.	***Належна аптечна практика та належна практика зберігання в діяльності вітчизняного фармацевтичного сектору***
2.8.1.	*Впровадження положень належної аптечної практики*
2.8.1.1.	Виробництво, отримання, зберігання, безпека, застосування й утилізація лікарських засобів та виробів медичного призначення
2.8.1.2.	Забезпечення ефективного ведення медикаментозної терапії
2.8.1.3.	Медична валеологія в аспекті реалізації принципів GPP
2.8.2.	*Реалізація принципів належної практики зберігання*
2.8.2.1.	Терміни та поняття, що стосуються належної практики зберігання лікарських засобів
2.8.2.2.	Організація зберігання лікарських засобів та виробів медичного призначення згідно вимог чинного законодавства
2.8.2.3.	Забезпечення необхідних умов зберігання лікарських засобів відповідно до основних та спеціальних зазначень
2.9.	***Інформаційна діяльність провізора***
2.9.1.	*Основні поняття, принципи і джерела фармацевтичної інформації*
2.9.1.1.	Сучасні поняття фармацевтичної інформації
2.9.1.2.	Особливості роботи з фаховими, науковими та науково-популярними матеріалами
2.9.1.3.	Інформаційні ресурси законодавчих та виконавчих органів як джерело фармацевтичної інформації
2.9.2.	*Особливості надання інформаційних послуг спеціалістом фармації лікарям і відвідувачам аптечних закладів*
2.9.2.1.	Роль провізора у наданні інформаційної допомоги лікарям при виборі оптимального лікарського засобу для ефективного лікування пацієнтів
2.9.2.2.	Інформація про особливості застосування, зберігання та можливу взаємодію лікарських засобів, як елемент фармацевтичної опіки пацієнта

КУРС 3

Клінічна фармація

Код курсу, розділів, тем, елементів	Назва розділів, тем, елементів
1	2
3.1.	***Загальні питання клінічної фармації. Сучасний стан та перспективи розвитку***
3.1.1.	*Механізми дії ліків. Клінічна фармакодинаміка та фармакокінетика*
3.1.2.	*Фармакогенетика. Хронофармакологія*
3.1.3.	*Побічна дія лікарських препаратів, її запобігання та усунення*
3.2.	***Клініко-фармацевтична характеристика лікарських засобів різних фармакологічних груп***
3.2.1.	*Клінічна фармакологія лікарських засобів з депримуючим впливом на нервову систему*
3.2.1.1.	Особливості застосування депримуючих засобів
3.2.1.2.	Побічна дія лікарських засобів, що пригнічують центральну нервову систему (ЦНС)
3.2.2.	*Клінічна фармакологія лікарських засобів, що збуджують ЦНС*
3.2.2.1.	Особливості застосування лікарських засобів, що збуджують ЦНС
3.2.2.2.	Побічна дія лікарських засобів, що збуджують ЦНС
3.2.2.3.	Фармацевтична опіка хворих при призначенні засобів, що впливають на ЦНС
3.2.3.	*Властивості та раціональне застосування лікарських препаратів, які впливають на серцево-судинну та видільну системи*
3.2.3.1.	Фармацевтична опіка хворих з патологією серцево-судинної та видільної систем
3.2.4.	*Клініко-фармакологічна та фармацевтична характеристика лікарських препаратів, що впливають на функції дихальної системи та шлунково-кишкового тракту (ШКТ)*
3.2.4.1.	Лікарські засоби, що зменшують бронхіальний тонус
3.2.4.2.	Засоби, що стимулюють секреторну функцію шлунка. Препарати замісної терапії
3.2.4.3.	Засоби, що впливають на функцію підшлункової залози. Ферментні препарати
3.2.4.4.	Жовчогінні засоби та гепатопротектори
3.2.4.5.	Фармацевтична опіка хворих з патологією дихальної системи та ШКТ
3.2.5.	*Лікарські препарати протизапальної, анальгезуючої, хондропротекторної дії*

1	2
3.2.5.1.	Протизапальні засоби стероїдної та нестероїдної структури
3.2.5.2.	Хондропротектори
3.2.5.3.	Фармацевтична опіка хворих з патологією опорно-рухового апарату
3.2.6.	*Клініко-фармакологічна та фармацевтична характеристика, раціональне застосування лікарських препаратів, що впливають на систему крові, ендокринну та репродуктивну системи*
3.2.6.1.	Фармацевтична опіка хворих з патологією системи крові
3.2.6.2.	Фармацевтична опіка хворих з патологією ендокринної та репродуктивної систем
3.2.7.	*Сучасні імунотропні та протиалергічні лікарські препарати*
3.2.7.1.	Фармацевтична опіка хворих з патологією імунної системи та алергічними захворюваннями
3.2.8.	*Фармакологічна характеристика та клінічні аспекти застосування вітамінних препаратів*
3.2.8.1.	Фармацевтична опіка хворих при призначенні вітамінних препаратів
3.2.9.	*Загальні принципи хіміотерапії. Клініко-фармакологічна та фармацевтична характеристика сучасних антибіотиків, синтетичних антибактеріальних препаратів, противірусних, протигрибкових, антигельмінтних, антипротозойних засобів*
3.2.9.1.	Противірусні препарати. Засоби для лікування хворих на СНІД
3.2.10.	*Актуальні проблеми радіаційної медицини. Характеристика радіопротекторів і антиоксидантів*
3.2.10.1.	Клініка радіаційних уражень
3.2.10.2.	Характеристика радіопротекторів
3.2.10.3.	Засоби, що впливають на антиоксидантний статус організму
3.2.11.	*Допомога при невідкладних станах та гострих отруєннях*
3.2.11.1.	Визначення невідкладних станів, таких як «шок» та «кома». Види, ознаки, невідкладна допомога при травматичному, анафілактичному шоці, гіперглікемічній та гіпоглікемічній комах
3.2.11.2.	Опіки, відмороження, отруєння чадним газом, утоплення, ураження електричним струмом: ознаки, невідкладна допомога
3.2.11.3.	Переломи, кровотеча: ознаки, невідкладна допомога
3.2.11.4.	Запаморочення, перегрів на сонці: ознаки, невідкладна допомога
3.2.11.5.	Укуси комах, павуків, змій, кліщів: ознаки, невідкладна допомога
3.2.11.6.	Гострі отруєння: ознаки, невідкладна допомога. Антидотна терапія. Передозування ліків: ознаки, невідкладна допомога
3.2.12.	*Особливості вікової фармакотерапії та застосування лікарських препаратів у вагітних та жінок, що годують*

1	2
3.2.13.	*Фармацевтична опіка та її забезпечення при відпуску рецептурних та безрецептурних лікарських препаратів*
3.2.13.1.	Алгоритм раціонального діалогу з пацієнтом щодо визначення показань до застосування ОТС-препаратів
3.2.13.2.	Фармацевтична опіка при відпуску ОТС-препаратів для симптоматичної терапії найбільш поширених патологічних станів
3.2.13.3.	Особливості фармацевтичної опіки при відпуску ліків за рецептами

КУРС 4

Фармацевтичний аналіз лікарських засобів

Код курсу, розділів, тем, елементів	Назва розділів, тем, елементів
1	2
4.1.	***Управління та забезпечення якості у фармації. Імплементація стандартів GXP***
4.1.1.	*Тенденції та перспективи розвитку управління якістю у фармації*
4.1.1.1.	Фармацевтична система якості та її імплементація до вимог GMP
4.1.1.2.	Моніторинг та аналіз результативності фармацевтичних систем якості (PQS)
4.1.2.	*Підходи до забезпечення якості на етапах життєвого циклу лікарських засобів*
4.1.2.1.	Модель життєвого циклу фармацевтичної продукції
4.1.2.2.	Вимоги до процесів, що формують якість на стадіях життєвого циклу фармацевтичної продукції
4.1.3.	*Проблема фальсифікації лікарських засобів у світі*
4.1.3.1.	Історія виникнення, визначення поняття та причини розповсюдження фальсифікованих та субстандартних лікарських засобів
4.1.3.2.	Фальсифікація лікарських засобів у країнах світу
4.1.4.	*Сучасні заходи протидії фальсифікації лікарських засобів та їх обігу на території України*
4.1.4.1.	Ознаки фальсифікації лікарських засобів
4.1.4.2.	Регуляторна політика України у фармацевтичній сфері. Конвенція MEDICRIME
4.1.5.	*Сучасні методи виявлення фальсифікованої фармацевтичної продукції*

1	2
4.1.5.1.	Огляд методів аналізу, які застосовуються для виявлення фальсифікованих лікарських засобів
4.1.5.2.	Заходи при виявленні фальсифікованої або неякісної продукції в аптечному закладі
4.1.6.	*Система забезпечення якості на всіх етапах обігу лікарських засобів. Впровадження стандартів належних практик*
4.1.6.1.	Складові системи контролю якості лікарських засобів в Україні
4.1.6.2.	Нормативні документи, якими запроваджено європейські стандарти щодо контролю якості та безпеки лікарських засобів. Вступ України до PIC/S
4.1.7.	*Організація державного контролю якості лікарських засобів*
4.1.7.1.	Характеристика державної структури забезпечення якості лікарських засобів в Україні
4.1.7.2.	Державний контроль якості і сертифікації лікарських засобів
4.1.8.	*Характеристика вимог щодо якості лікарських засобів у світі*
4.2.	***Фармацевтичний аналіз лікарських засобів як складова системи контролю якості***
4.2.1.	*Фармацевтичний аналіз лікарських засобів в сучасних умовах*
4.2.1.1.	Фармацевтичний аналіз: поняття, сутність, особливості, мета проведення
4.2.1.2.	Сучасні методи фармацевтичного аналізу, що регламентуються ДФУ
4.2.2.	*Вхідний контроль якості лікарських засобів під час оптової та роздрібної реалізації*
4.2.2.1.	Нормативна документація, що регламентує порядок здійснення вхідного контролю лікарських засобів на фармацевтичних підприємствах
4.2.2.2.	Перевірка відповідності лікарських засобів супровідним документам
4.2.3.	*Обов'язки та компетенції уповноваженої особи при проведенні вхідного контролю якості лікарських засобів*
4.2.3.1.	Обов'язки та вимоги до уповноваженої особи
4.2.3.2.	Оформлення письмового висновку уповноваженої особи щодо результатів вхідного контролю якості лікарських засобів
4.2.4.	*Характеристика фізичних та фізико-хімічних методів аналізу якості лікарських засобів*
4.2.4.1.	Загальні положення, характеристика фізичних та фізико-хімічних методів
4.2.4.2.	Оптичні, електрохімічні, хроматографічні методи аналізу
4.2.5.	*Хімічні методи аналізу у контролі якості лікарських засобів*
4.2.5.1.	Характеристика об'ємних методів аналізу
4.2.5.2.	Використання хімічних методів відповідно до ДФУ та провідних фармакопей світу

1	2
4.2.6.	*Портативні лабораторії у фармацевтичному аналізі*
4.2.6.1.	Галузі застосування портативних лабораторій: світова практика
4.2.6.2.	Застосування портативних аналітичних систем у виявленні фальсифікованої фармацевтичної продукції
4.2.7.	*Новітні досягнення в лабораторних технологіях*
4.2.8.	*Особливості контролю якості лікарських засобів в умовах виробництва*
4.2.8.1.	Державне регулювання контролю якості лікарських засобів в умовах виробництва
4.2.8.2.	Особливості проведення контролю якості лікарських засобів в умовах виробництва
4.2.9.	*Контроль якості води, що використовується у фармацевтичній галузі*
4.2.9.1.	Види води за ДФУ та показники її якості. Біологічні випробування якості води
4.2.9.2.	Особливості виготовлення, контролю якості та зберігання води в умовах аптек
4.2.10.	*Фармацевтичний аналіз екстемпоральних лікарських засобів*
4.2.10.1.	Вимоги ДФУ до якості екстемпоральних лікарських засобів
4.2.10.2.	Особливості проведення контролю якості екстемпоральних лікарських засобів
4.2.11.	*Особливості експрес-аналізу та проточного аналізу у фармації*
4.2.11.1.	Характеристика методу експрес-аналізу лікарських засобів. Якісний та кількісний експрес-аналіз. Обладнання для експрес-аналізу
4.2.11.2.	Проточний (безперервний) метод аналізу: характеристика, особливості, переваги та недоліки. Обладнання, що використовується для проточного аналізу
4.2.12.	*Фармацевтичний аналіз в умовах належної лабораторної практики. Стандартні операційні процедури.*
4.2.12.1.	Загальні принципи належної лабораторної практики (GLP)
4.2.12.2.	Поняття про стандартні операційні процедури (СОП). Вимоги до складання СОПів
4.2.13.	*Зберігання, транспортування та утилізація хімічної продукції*
4.2.13.1.	Основні положення належної практики зберігання (GSP)
4.2.13.2.	Законодавче регулювання належних умов транспортування та утилізації хімічної продукції
4.2.14.	*Загальні принципи контролю якості фармацевтичної продукції. Міжнародний досвід контролю якості фармацевтичної продукції на різних етапах реалізації*

1	2
4.3.	***Державна Фармакопея України. Огляд міжнародних фармакопейних конвенцій***
4.3.1.	*Державна Фармакопея України (ДФУ): історія, концепція створення, напрямки розвитку*
4.3.1.1.	Загальна інформація про ДФУ. Актуальні видання ДФУ. Міжнародний статус ДФУ
4.3.1.2.	Національна програма професійного тестування лабораторій з контролю якості лікарських засобів
4.3.2.	*Основні тенденції та напрямки співпраці ДФУ та фармакопейних конвенцій світу*
4.3.3.	*Фармакопейна конвенція США*
4.3.4.	*Європейська Фармакопея. Участь України у Європейській фармакопейній комісії*
4.3.5.	*Огляд фармакопей, що діють на території країн СНД*
4.4.	***Стандартизація фармацевтичної продукції в Україні***
4.4.1.	*Основні принципи стандартизації фармацевтичної продукції в Україні*
4.4.1.1.	Стандартизація як частина контролю якості лікарських засобів в Україні
4.4.2.	*Огляд міжнародних стандартів забезпечення якості у фармації*
4.4.2.1.	Огляд міжнародних організацій, які беруть участь у роботі зі стандартизації
4.4.2.2.	Стандарти ISO, EN: історія створення, призначення, порядок розробки стандартів
4.4.3.	*Система стандартизації обігу лікарських засобів*
4.4.3.1.	Актуальність створення системи стандартизації у сфері обігу лікарських засобів
4.4.3.2.	Елементи системи стандартизації обігу лікарських засобів на законодавчому рівні
4.5.	***Особливості сертифікації фармацевтичної продукції***
4.5.1.	*Сертифікація фармацевтичної продукції в Україні*
4.5.1.1.	Сертифікація лікарських засобів та її місце у системі забезпечення якості
4.5.1.2.	Нормативно-правові акти, що регулюють процеси сертифікації лікарських засобів на всіх етапах обігу
4.5.2.	*Належні практики та система сертифікації лікарських засобів*
4.5.2.1.	Базова система сертифікації ВООЗ. GMP та система сертифікації лікарських засобів
4.5.2.2.	Елементи системи сертифікації, встановлені Директивою ЄС 2001/83/ЄС
4.5.3.	*Міжнародні системи сертифікації лікарських засобів*
4.5.3.1.	Розвиток системи сертифікації у країнах ЄС
4.5.3.2.	Нормативно-правове забезпечення сертифікації у країнах світу

1	2
4.6.	***Валідація у виробництві та забезпеченні якості лікарських засобів***
4.6.1.	*Валідація методик аналізу лікарських засобів*
4.6.2.	*Валідація та кваліфікація обладнання в аналітичних лабораторіях*
4.6.3.	*Валідація технологічного процесу виробництва фармацевтичної продукції*
4.6.4.	*Алгоритм розробки валідаційного досьє та оцінювання отриманих даних*
4.7.	***Фармацевтична броматологія***
4.7.1.	*Броматологія: історія виникнення, компетенція, напрямки, зв'язок з фундаментальними науками*
4.7.1.1.	Визначення, історія, об'єкти та завдання фармацевтичної броматології
4.7.1.2.	Огляд національних стандартів та державної нормативної бази з харчування
4.7.2.	*Особливості контролю якості компонентів харчових продуктів, харчових добавок і технологічних харчових систем*
4.7.2.1.	Поняття якості харчових продуктів. Основні показники безпеки харчової продукції
4.7.2.2.	Методи оцінювання якості харчових продуктів
4.7.3.	*Алгоритм визначення показників якості продовольчої сировини, харчових і допоміжних продуктів*
4.8.	***Основи техніки безпеки у фармацевтичній галузі***
4.8.1.	*Менеджмент охорони праці та безпека фармацевтичних підприємств*
4.8.2.	*Особливості охорони праці у закладах фармацевтичної промисловості*
4.8.3.	*Норми і правила з техніки безпеки та виробничої санітарії у закладах фармацевтичної галузі*

КУРС 5

Фармакогнозія

Код курсу, розділів, тем, елементів	**Назва розділів, тем, елементів**
1	**2**
5.1.	***Раціональне застосування лікарської рослинної сировини та новітні аспекти розробки лікарських засобів рослинного походження***
5.1.1.	*Сучасні лікарські засоби рослинного походження, які застосовуються у медичній практиці*

1	2
5.1.1.1.	Історія, переваги та роль фітотерапії у сучасній медичній практиці
5.1.1.2.	Номенклатура та склад сучасних лікарських засобів рослинного походження
5.1.2.	*Наукові принципи створення лікарських засобів рослинного походження*
5.1.2.1.	Пошук нових джерел лікарської рослинної сировини (ЛРС) для впровадження їх у фармацевтичне виробництво
5.1.2.2.	Дослідження з вибору оптимальної технології виробництва лікарських засобів рослинного походження. Комплексна переробка ЛРС
5.1.3.	*Визначення взаємозв'язку «структура-властивості» для біологічно активних речовин рослинного походження*
5.1.4.	*Взаємодія і несумісність лікарських засобів рослинного походження між собою та з компонентами продуктів харчування*
5.2.	***Забезпечення якості лікарської рослинної сировини та лікарських засобів рослинного походження***
5.2.1.	*Особливості стандартизації та встановлення специфікацій на ЛРС відповідно до вимог ДФУ*
5.2.1.1.	Алгоритм та основні етапи стандартизації ЛРС. Сертифікація ЛРС
5.2.2.	*Розробка та впровадження монографій на ЛРС та лікарські засоби рослинного походження до ДФУ*
5.2.3.	*Проблема фальсифікації ЛРС та лікарських засобів рослинного походження*
5.2.3.1.	Фальсифікація ЛРС та лікарських засобів рослинного походження в Україні та країнах світу
5.2.3.2.	Сучасні методи протидії розповсюдженню фальсифікованих лікарських засобів рослинного походження та неякісної ЛРС
5.2.4.	*Огляд сучасних методів контролю якості ЛРС та лікарських засобів рослинного походження*
5.2.4.1.	Фізичні та фізико-хімічні методи контролю якості ЛРС та лікарських засобів рослинного походження
5.2.4.2.	Світові тенденції запровадження сучасних методів контролю якості ЛРС та лікарських засобів рослинного походження
5.2.5.	*Впровадження портативних методів аналізу ЛРС та лікарських засобів рослинного походження*
5.3.	***Контроль якості спеціальних харчових продуктів, косметичних засобів та гомеопатичних лікарських засобів рослинного походження***
5.3.1.	*Особливості стандартизації спеціальних харчових продуктів, лікувальної косметики та гомеопатичних засобів рослинного походження*

1	2
5.3.2.	*Сучасні методи контролю якості гомеопатичних засобів рослинного походження*
5.3.2.1.	Нормативно-правове регулювання якості гомеопатичних засобів рослинного походження в Україні
5.3.3.	*Контроль якості та підтвердження відповідності спеціальних харчових продуктів*
5.3.4.	*Особливості проведення контролю якості та підтвердження відповідності засобів лікувальної косметики рослинного походження*
5.3.5.	*Нормативна документація, що регламентує якість спеціальних харчових продуктів, лікувальної косметики та гомеопатичних засобів в Україні*
5.3.5.1.	Огляд діючої законодавчої бази з контролю якості та обігу спеціальних харчових продуктів, лікувальної косметики та гомеопатичних засобів в Україні
5.3.5.2.	Перспективи розвитку законодавства України у галузі контролю якості та обігу спеціальних харчових продуктів, лікувальної косметики та гомеопатичних засобів в Україні

КУРС 6

Елементи практичної психології

Код курсу, розділів, тем, елементів	**Назва розділів, тем, елементів**
1	**2**
6.1.	***Індивідуальні особливості людини***
6.2.	***Мотивація в роботі провізора***
6.3.	***Професійне спілкування***
6.3.1.	*Ефективні комунікації на рівні «провізор-споживач»*
6.4.	***Взаємовідносини працівників в колективі***
6.4.1.	*Конфлікти в фармацевтичній діяльності та засоби їх подолання*
6.4.2.	*Профілактика та подолання емоційного вигоряння у роботі провізора*

КУРС 7

Спеціальна підготовка

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Усього 11 місяців,

в т.ч. заняття на кафедрі впродовж 4 місяців,

на базі стажування - 7 місяців

Тривалість навчання	Місяці											
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
1 рік	Заочна частина							Очна частина				Відпустка

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
очної частини спеціалізації (інтернатури) зі спеціальності
«Загальна фармація»
Термін навчання - 4 місяці (624 години)

Код	Назва курсів, розділів	Кількість годин				
		Всього	Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
1.	**Організація, управління та економіка фармації**	**198**	**10**	**24**	**134**	**30**
1.1.	Організація і управління фармацією. Соціальні тенденції її розвитку	18	2	-	16	-
1.2.	Основи теорії управління	46	2	6	38	-
1.3.	Організаційно-правові засади державного регулювання діяльності аптечних закладів	52	2	10	40	-
1.4.	Основи економіки та господарської діяльності суб'єктів у фармацевтичному секторі галузі охорони здоров'я України	36	4	4	28	-
1.5.	Інформаційні і комп'ютерні технології в фармації	16	–	4	12	-
	Самостійна робота	30	–	–	–	30
2.	**Фармацевтична технологія**	**138**	**6**	**30**	**78**	**24**
2.1.	Біофармація – теоретична основа створення та раціонального і безпечного застосування лікарських засобів	8	-	4	4	–
2.2.	Сучасний стан та перспективи розвитку фармацевтичного виробництва	18	2	4	12	–
2.3.	Реалізація стандартів GMP у сучасному виробництві лікарських засобів	6	–	–	6	–
2.4.	Вимоги ДФУ до лікарських засобів. Медико-біологічні та фармацевтичні аспекти ліків	48	2	22	24	–

1	2	3	4	5	6	7
2.5.	Сучасні лікарські засоби для дітей і людей похилого та старечого віку	6	–	–	6	–
2.6.	Гомеопатичні лікарські засоби на фармацевтичному ринку	6	-	–	6	–
2.7.	Лікарські косметичні засоби	6	–	-	6	–
2.8.	Належна аптечна практика та належна практика зберігання в діяльності вітчизняного фармацевтичного сектору	12	2	–	10	–
2.9.	Інформаційна діяльність провізора	4	-	-	4	–
	Самостійна робота	24	–	–	–	24
3.	**Клінічна фармація**	**54**	**4**	**6**	**38**	**6**
3.1.	Загальні питання клінічної фармації. Сучасний стан та перспективи розвитку	2	2	–	–	–
3.2.	Клініко-фармацевтична характеристика лікарських засобів різних фармакологічних груп	46	2	6	38	–
	Самостійна робота	6	–	–	–	6
4.	**Фармацевтичний аналіз лікарських засобів**	**124**	**6**	**88**	**12**	**18**
4.1.	Управління та забезпечення якості у фармації. Імплементація стандартів GXP	18	2	14	2	-
4.2.	Фармацевтичний аналіз лікарських засобів як складова системи контролю якості	32	2	24	6	-
4.3.	Державна Фармакопея України. Огляд міжнародних фармакопейних конвенцій	12	-	12	-	-
4.4.	Стандартизація фармацевтичної продукції в Україні	10	-	10	-	-
4.5.	Особливості сертифікації фармацевтичної продукції	10	-	10	-	-
4.6.	Валідація у виробництві та забезпеченні якості лікарських засобів	12	-	10	2	-
4.7.	Фармацевтична броматологія	8	2	4	2	-
4.8.	Основи техніки безпеки у фармацевтичній галузі	4	-	4	-	-
	Самостійна робота	18	–	–	–	18

1	2	3	4	5	6	7
5.	**Фармакогнозія**	**44**	**2**	**30**	**6**	**6**
5.1.	Раціональне застосування лікарської рослинної сировини та новітні аспекти розробки лікарських засобів рослинного походження	10	2	6	2	-
5.2.	Забезпечення якості лікарської рослинної сировини та лікарських засобів рослинного походження	18	-	14	4	-
5.3.	Контроль якості спеціальних харчових продуктів, косметичних засобів та гомеопатичних лікарських засобів рослинного походження	10	-	10	-	-
	Самостійна робота	6	–	–	–	6
6.	**Елементи практичної психології**	**24**	**–**	**18**	**6**	**-**
6.1.	Індивідуальні особливості людини	2	-	2	-	-
6.2.	Мотивація в роботі провізора	2	-	-	2	-
6.3.	Професійне спілкування	8	-	4	4	-
6.4.	Взаємовідносини працівників в колективі	12	-	12	-	-
7.	**Спеціальна підготовка**	**24**	**-**	**-**	**24**	**-**
	Базовий контроль	**6**	**–**	**–**	**6**	**–**
	Підсумкове комп'ютерне тестування	**6**	**–**	**–**	**6**	**–**
	Іспит	**6**	**–**	**–**	**6**	**–**
	Всього	**624**	**28**	**196**	**316**	**84**

ПЕРЕЛІК ТЕМ РЕФЕРАТІВ

КУРС 1

Організація, управління та економіка фармації

1. Сучасний стан та перспективи розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України.
2. Імплементація європейських законів у фармацевтичний сектор галузі охорони здоров'я України.
3. Організація роботи аптечних закладів та їх структурних підрозділів.
4. Система організації управління аптечними закладами відповідно до концепції всеосяжного менеджменту якості (TQM).
5. Використання концепції системи «навчання протягом життя» для професійного удосконалення спеціалістів фармації.
6. Етичний кодекс фармацевтичних працівників. Професійна етика та деонтологія спеціалістів фармації.
7. Умови і засоби формування сприятливого мікроклімату в колективі.
8. Управління персоналом в аптечних закладах.
9. Організація забезпечення населення лікарськими засобами і виробами медичного призначення.
10. Організація фармацевтичного забезпечення лікувально-профілактичних закладів.
11. Організація забезпечення населення гомеопатичними лікарськими засобами.
12. Організація екстемпорального виготовлення лікарських засобів в аптечних закладах.
13. Дозвільний порядок регулювання обігу наркотичних засобів, їх аналогів та прекурсорів на території України.
14. Основні положення належної аптечної практики.
15. Організаційні аспекти здійснення фармацевтичної опіки.
16. Організація системи контролю якості лікарських засобів у фармацевтичному секторі галузі охорони здоров'я України.
17. Організація фармацевтичного забезпечення населення за умов медичного страхування.
18. Особливості ціноутворення на лікарські засоби і вироби медичного призначення. Цінова політика аптечних закладів.
19. Засоби матеріального та морального заохочення спеціалістів фармації.
20. Дозвільний порядок здійснення фармацевтичної діяльності. Ліцензування.

21. Формування попиту і стимулювання збуту лікарських засобів і виробів медичного призначення.
22. Асортиментна політика та її планування у фармацевтичному секторі галузі охорони здоров'я.
23. Особливості реклами на лікарські засоби.
24. Концепція мерчандайзингу в аптечних закладах.
25. Логістичні підходи до організації просування лікарських засобів і виробів медичного призначення.
26. Формулярна система лікарських засобів. Її значення для впровадження медичного страхування.
27. Інформаційне забезпечення фармацевтичної діяльності.
28. Можливості використання комп'ютерних технологій у фармації.

КУРС 2

Фармацевтична технологія

1. Біофармація – теоретична основа створення і раціонального застосування лікарських засобів.
2. Лікарські терапевтичні системи на фармацевтичному ринку України.
3. Використання нанотехнологій при створенні лікарських засобів.
4. Міжнародні стандарти виробництва лікарських засобів. Інтеграція принципів GMP у вітчизняну фармацію.
5. Вимоги ДФУ до оромукозних лікарських засобів. Біофармацевтична характеристика.
6. Тверді лікарські форми на вітчизняному фармацевтичному ринку. Сучасна класифікація, технологія та безпека застосування таблеток, капсул, гранул.
7. Вітчизняний фармацевтичний ринок рідких лікарських засобів: вимоги ДФУ до виробництва та якості, особливості призначення.
8. Сучасні медико-біологічні та фармацевтичні вимоги до м'яких лікарських засобів.
9. Характеристика лікарських засобів, призначених для ректального застосування.
10. Особливості виробництва та застосування лікарських засобів, що знаходяться під тиском.
11. Актуальні питання сучасного виробництва лікарських засобів для парентерального застосування.

12. Лікарські засоби для лікування офтальмологічних захворювань на вітчизняному фармацевтичному ринку. Біофармацевтичні аспекти їх розробки та застосування.
13. Лікарські засоби для інгаляцій на фармацевтичному ринку України. Характеристика згідно вимог ДФУ.
14. Лікарські засоби для застосування у педіатрії та геронтології: проблеми дозування та поліпрагмазії.
15. Комплексні гомеопатичні та антигомотоксичні ліки: сучасний стан, технологія виготовлення.
16. Особливості рецептури та застосування лікарських косметичних засобів.
17. Актуальні питання впровадження належної аптечної практики в Україні.
18. Здоровий спосіб життя та профілактика захворювань як запорука здоров'я громадян України.
19. Належна практика зберігання лікарських засобів в системі якості лікарських засобів.
20. Роль інформаційної діяльності провізора в аспекті відповідального самолікування.
21. Актуальні питання реалізації та застосування дієтичних добавок.

КУРС 3

Клінічна фармація

1. Раціональна фармакотерапія гіпертонічної хвороби.
2. Сучасні уявлення про хронофармакологію.
3. Фармакотерапія органів травлення на прикладі хронічного гепатиту.
4. Фармакотерапія захворювань органів дихання на прикладі бронхіальної астми.
5. Фармакотерапія захворювань сечовидільної системи.
6. Сучасні препарати для лікування цукрового діабету II типу.
7. Сучасні препарати для лікування аутоімунних захворювань щитовидної залози.
8. Сучасні препарати для лікування онкологічних захворювань (рак молочних залоз).
9. Раціональна хіміотерапія інфекційних захворювань: сучасні препарати, принципи їх комбінованого застосування.
10. Сучасні засоби, що впливають на імунну систему.
11. Сучасний стан фармакотерапії хворих на СНІД.
12. Препарати вітамінів та мікроелементів.

КУРС 4

Фармацевтичний аналіз лікарських засобів

1. Концепція GXP та аспекти впровадження системи якості у фармацевтичну діяльність.
2. Методи боротьби з розповсюдженням фальсифікованої та неякісної продукції.
3. Системи управління якістю на фармацевтичних підприємствах та стандарти ISO.
4. Організація державного контролю якості лікарських засобів.
5. Стандартизація фармацевтичної продукції в Україні.
6. Нормативне регулювання вхідного контролю якості.
7. Обов'язки та компетенції уповноваженої особи при проведенні вхідного контролю.
8. Впровадження стандартів міжнародних фармакопей до ДФУ.
9. Основні вимоги до валідації аналітичних методик у країнах світу.
10. Сучасні фізичні та фізико-хімічні методи аналізу лікарських засобів.
11. Валідація технологічного процесу виробництва різних видів лікарських форм.
12. Фармацевтична броматологія, історія виникнення та основні задачі.
13. Міжнародні організації з контролю якості харчових продуктів.
14. Кодекс Аліментаріус у системі контролю якості харчових продуктів.
15. Організації з контролю якості лікарських засобів у країнах світу.
16. Нормативна база України з контролю якості лікарських засобів.
17. Законодавчі основи регулювання транспортування та утилізації хімічної продукції у країнах світу.
18. Портативні лабораторії з контролю якості лікарських засобів у країнах світу.
19. Процедура сертифікації лікарських засобів в Україні та країнах світу.
20. Особливості фармацевтичного аналізу екстемпоральних лікарських засобів.
21. Підходи до забезпечення охорони праці на фармацевтичних виробництвах в Україні та країнах світу.

КУРС 5

Фармакогнозія

1. Роль та місце фітотерапії у країнах світу.
2. Лікарська рослинна сировина (ЛРС) та лікарські засоби рослинного походження, що застосовуються для корекції патологічних станів організму людини.
3. Особливості комбінованого застосування ЛРС та лікарських засобів рослинного походження.
4. Сертифікація ЛРС та лікарських засобів рослинного походження у країнах світу.
5. Міжнародний досвід застосування засобів лікувальної косметики рослинного походження.
6. Застосування спеціальних харчових продуктів у країнах світу.
7. Сертифікація спеціальних харчових продуктів, препаратів лікувальної косметики та гомеопатичних засобів рослинного походження у країнах світу.
8. Основні положення належної практики зрощування та культивування рослинної сировини (GACP).
9. Техніка безпеки при роботі з отруйними та сильнодіючими видами ЛРС.
10. Перспективні джерела ЛРС для впровадження у фармацевтичну практику.
11. Фальсифікація лікарських засобів рослинного походження у країнах світу.

ПЕРЕЛІК ЗНАНЬ ТА УМІНЬ ПРОВІЗОРА-СПЕЦІАЛІСТА ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЗАГАЛЬНА ФАРМАЦІЯ»

Провізор-спеціаліст зі спеціальності «Загальна фармація» повинен знати:

1. Загальні питання:

- основи організації галузі охорони здоров'я;
- організація і управління фармацевтичним сектором галузі охорони здоров'я, соціальні тенденції розвитку фармації;
- чинне законодавство про охорону здоров'я України та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність органів управління охороною здоров'я, фармацевтичного сектору та аптечних закладів;
- основи теорії управління;
- організаційно-правові засади діяльності аптечних закладів;
- основи економіки та господарської діяльності;
- теоретичні основи організації, здійснення та контролю виробничої діяльності фармацевтичних підприємств та аптечних закладів;
- нормативно-правове регулювання вітчизняного виробництва лікарських засобів;
- основні нормативно-правові акти, що регулюють якість лікарських засобів в Україні;
- принципи здійснення контролю якості лікарських засобів;
- інформаційні і комп'ютерні технології в фармації;
- принципи роботи з фармацевтичною інформацією;
- основи етики і деонтології.

2. Спеціальні знання:

- основи сучасної організації праці спеціалістів фармації на різних рівнях управління;
- принципи управління та здійснення контролю за діяльністю аптечних закладів;
- принципи розрахунків економічних показників діяльності аптечних закладів;
- біофармацевтичні аспекти розробки, виробництва (приготування) та застосування лікарських засобів;
- сучасний стан та перспективи розвитку фармацевтичного виробництва;

- теоретичні основи виробництва (приготування) лікарських засобів, у тому числі гомеопатичних та косметичних;
- основи дозування та застосування ліків для дітей та людей похилого і старечого віку;
- основні вимоги належної аптечної практики;
- основні принципи належної практики зберігання лікарських засобів;
- види, способи отримання та правила надання фармацевтичної інформації;
- види взаємодії ліків з організмом і між собою та шляхи запобігання їх побічної дії;
- клініко-фармацевтична характеристика лікарських препаратів різних фармакологічних груп;
- характеристика складових системи контролю якості лікарських засобів на різних етапах їх життєвого циклу;
- особливості здійснення фармацевтичного аналізу в сучасних умовах;
- правила проведення вхідного контролю якості лікарських засобів під час оптової та роздрібної реалізації;
- основи сучасних методів контролю якості лікарських засобів (хімічні, фізико-хімічні, портативні, експресні, проточні) та валідації аналітичних методик;
- особливості зберігання, транспортування та утилізації фармацевтичної та хімічної продукції;
- основні принципи стандартизації та сертифікації лікарських засобів в Україні;
- особливості контролю якості продуктів харчування та харчових добавок;
- техніка безпеки у закладах фармацевтичної промисловості;
- питання раціонального застосування лікарської рослинної сировини;
- особливості стандартизації та сертифікації лікарської рослинної сировини та лікарських засобів рослинного походження;
- особливості контролю якості спеціальних харчових продуктів, лікувальної косметики та гомеопатичних засобів рослинного походження;
- особливості роботи провізора у надзвичайних умовах.

Провізор-спеціаліст зі спеціальності «Загальна фармація» повинен вміти:

- впроваджувати заходи щодо організації праці персоналу в аптечних закладах;
- використовувати основні функції управління: планування, організацію, мотивацію та контроль на різних рівнях управління;
- приймати управлінські рішення для реалізації стратегії та здійснювати ефективне управління комунікативними процесами в аптечних закладах;
- використовувати етичний кодекс фармацевтичного працівника;
- організовувати забезпечення аптечних та лікувально-профілактичних закладів лікарськими засобами та виробами медичного призначення;
- здійснювати рецептурний і безрецептурний відпуск лікарських засобів з аптек, їх структурних підрозділів та організацію предметно-кількісного обліку лікарських засобів;
- впроваджувати заходи щодо соціального захисту спеціалістів фармації в аптечних закладах, охорони праці та техніки безпеки;
- планувати господарську діяльність аптечного закладу;
- організовувати та проводити санітарно-просвітницьку та інформаційну роботу в аптечному закладі;
- визначати вплив різних біофармацевтичних факторів на ефективність лікарських засобів при виробництві, зберіганні та застосуванні;
- надавати загальну характеристику лікарським засобам, зокрема лікам нового покоління;
- реалізовувати стандарти GMP у виробництві лікарських засобів;
- вирішувати питання технології, зберігання, відпуску та безпеки лікарських засобів, в тому числі, гомеопатичних та косметичних.
- реалізовувати вимоги належної аптечної практики в аспекті виробництва, отримання, безпеки, застосування та утилізації лікарських засобів і виробів медичного призначення;
- вирішувати питання організації та дотримання умов зберігання лікарських засобів;
- здійснювати інформаційну діяльність;
- здійснювати невідкладну допомогу при кровотечах, переломах та гострих отруєннях;
- здійснювати контроль якості лікарських засобів на всіх етапах життєвого циклу та вживати відповідних заходів при виявленні фальсифікованої або

неякісної фармацевтичної продукції; здійснювати вхідний контроль якості лікарських засобів;

- володіти сучасними методами контролю якості та принципами роботи на сучасному лабораторному обладнанні для оцінки якості фармацевтичних субстанцій та лікарських засобів;
- здійснювати валідацію аналітичних методик і випробувань відповідно до ДФУ та складати валідаційне досьє;
- здійснювати контроль якості продуктів харчування та харчових добавок;
- впроваджувати заходи щодо охорони праці та техніки безпеки у закладах фармацевтичної промисловості;
- надавати консультативну допомогу щодо застосування лікарської рослинної сировини та лікарських засобів рослинного походження у медичній практиці;
- здійснювати контроль якості лікарської рослинної сировини та лікарських засобів рослинного походження відповідно до вимог ДФУ;
- оцінювати якість спеціальних харчових продуктів, лікувальної косметики та гомеопатичних засобів рослинного походження.

ПРОФЕСІЙНО-ПОСАДОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОВІЗОРА-СПЕЦІАЛІСТА ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЗАГАЛЬНА ФАРМАЦІЯ»

Відповідно до вимог спеціальності провізор-спеціаліст зі спеціальності «Загальна фармація» повинен знати і вміти:

1. Загальні знання:

- основи організації галузі охорони здоров'я;
- організація і управління фармацевтичним сектором галузі охорони здоров'я, соціальні тенденції розвитку фармації;
- чинне законодавство про охорону здоров'я України та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність органів управління охороною здоров'я, фармацевтичного сектору та аптечних закладів;
- основи теорії управління;
- організаційно-правові засади діяльності аптечних закладів;
- основи економіки та господарської діяльності аптечних закладів;
- інформаційні і комп'ютерні технології в фармації;
- основи виробничої діяльності фармацевтичних підприємств та аптечних закладів;
- законодавче регулювання вітчизняного виробництва (приготування) лікарських засобів;
- основні нормативно-правові акти,; що регулюють якість лікарських засобів в Україні
- принципи здійснення контролю якості лікарських засобів;
- основи етики і деонтології.

2. Загальні уміння:

- впроваджувати заходи щодо організації праці персоналу в аптечних закладах;
- використовувати етичний кодекс фармацевтичного працівника;
- впроваджувати заходи щодо соціального захисту спеціалістів фармації в аптечних закладах, охорони праці та техніки безпеки;
- організовувати та проводити санітарно-просвітницьку та інформаційну роботу в аптечному закладі;
- вирішувати питання технології, зберігання, відпуску та безпеки лікарських засобів;

- здійснювати контроль якості лікарських засобів на всіх етапах їх життєвого циклу;
- здійснювати контроль якості лікарської рослинної сировини, лікарських засобів рослинного походження, спеціальних харчових продуктів, лікувальної косметики та гомеопатичних засобів рослинного походження;
- впроваджувати заходи щодо охорони праці та техніки безпеки у закладах фармацевтичної промисловості.

3. Спеціальні знання та уміння.

3.1. Спеціальні знання:

- основи сучасної організації праці спеціалістів фармації на різних рівнях управління;
- принципи управління та здійснення контролю за діяльністю аптечних закладів;
- принципи розрахунків економічних показників діяльності аптечних закладів;
- фармацевтичні та медико-біологічні аспекти лікарських засобів;
- основи виробництва (приготування) лікарських засобів;
- правила дозування та застосування вікових ліків;
- вимоги належної аптечної практики до приготування лікарських засобів;
- правила зберігання лікарських засобів;
- основи фармацевтичної інформації;
- загальні закономірності дії ліків, фармакокінетика та фармакодинаміка, питання взаємодії ліків при одночасному використанні, принципи патогенетичної терапії;
- характеристика складових системи контролю якості лікарських засобів на різних етапах їх життєвого циклу
- особливості здійснення фармацевтичного аналізу в сучасних умовах
- Державна фармакопея України та міжнародні фармакопейні конвенції
- основні принципи стандартизації лікарських засобів в Україні
- сертифікація фармацевтичної продукції
- роль валідації у забезпеченні якості лікарських засобів
- особливості контролю якості продуктів харчування та харчових добавок
- техніка безпеки у закладах фармацевтичної промисловості
- питання раціонального застосування лікарської рослинної сировини
- основні принципи стандартизації та сертифікації лікарської рослинної сировини та лікарських засобів рослинного походження

- вимоги до здійснення контролю якості спеціальних харчових продуктів, лікувальної косметики та гомеопатичних засобів рослинного походження;
- особливості роботи провізора в надзвичайних умовах.

3.2. Спеціальні уміння:

- використовувати основні функції управління: планування, організацію, мотивацію та контроль на різних рівнях управління;
- приймати управлінські рішення для реалізації стратегії та здійснювати ефективне управління комунікативними процесами в аптечних закладах;
- планувати господарську діяльність та здійснювати управління аптечним закладом;
- визначати потребу в лікарських засобах та виробах медичного призначення;
- організовувати забезпечення аптечних та лікувально-профілактичних закладів лікарськими засобами та виробами медичного призначення;
- здійснювати рецептурний і безрецептурний відпуск лікарських засобів з аптек, їх структурних підрозділів та організацію предметно-кількісного обліку лікарських засобів;
- здійснювати аналіз і контроль за діяльністю аптечного закладу та його управлінський облік і звітність;
- вирішувати питання зберігання та відпуску лікарських засобів;
- надавати консультативну допомогу лікарям з питань фармакокінетики та фармакодинаміки лікарських препаратів, взаємодії їх при поєднаному застосуванні;
- здійснювати контроль якості лікарських засобів на всіх етапах життєвого циклу та вживати відповідних заходів при виявленні фальсифікованої або неякісної фармацевтичної продукції; здійснювати вхідний контроль якості лікарських засобів;
- впроваджувати заходи щодо охорони праці та техніки безпеки у закладах фармацевтичної промисловості;
- надавати консультативну допомогу щодо застосування лікарської рослинної сировини та лікарських засобів рослинного походження у медичній практиці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аэрозоли – дисперсные системы : моногр. / И. С. Чекман, А. О. Сыровая, С. В. Андреева, В. А. Макаров. – Х. : «Цифрова друкарня №1», 2013. – 100 с.
2. Барабой, В. А. Фізіологія, біохімія і психологія стресу / В. А. Барабой, О. Г. Резников. – К. : Інтерсервіс, 2013. – 314 с.
3. Биофармация : учеб. / В. В. Гладышев, Л. В. Соколова, Л. Л. Давтян и др. – Днепропетровск : ЧМП «Экономика», 2015. – 124 с.
4. Болотіна, Н. Б. Право людини на соціальний захист в Україні / Н. Б. Болотіна. – К. : Знання, 2010. – 107 с.
5. Всесвітня організація охорони здоров'я, напрямки діяльності. Устав. Основні документи. – Женева, 1978. – С.5-26.
6. Галатенко, Н. А. Биологически активные полимерные материалы для медицины : проект «Наукова книга» / Н. А. Галатенко, Р. А. Рожнова ; Институт химии высокомолекулярных соединений НАН Украины. – К. : Наукова думка, 2013. – 210 с.
7. Гандзюк, М. П. Основи охорони праці : підручник / М. П. Гандзюк, Є. П. Желібо, М. О. Халімовський. – 5-е вид. ; за ред. М. П. Гандзюка. – К. : Каравела, 2011. – 384 с.
8. Геращенко, І. І. Ентеросорбенти : лікарські засоби і дієтичні добавки : довідник / І. І. Геращенко ; Інститут хімії поверхні імені О. О. Чуйка НАН України. – К. : Інститут хімії поверхні імені О. О. Чуйка НАН України, 2014. – 248 с.
9. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15.
10. Гринчуцький, В. І. Антикризове фінансове управління підприємством в сучасних умовах господарювання / В. І. Гринчуцький, В. А. Ляхович // Інноваційна економіка. Сер. Підприємництво і менеджмент. – 2011. – Вип. 9. – С. 28-33.
11. Громовик, Б. П. Неперервна фармацевтична освіта в Україні: науково-методичні аспекти управлінсько-економічної підготовки : монографія / Б. П. Громовик, А. В. Горілик. – Львів : Растр-7, 2012. – 166 с.
12. Державна Фармакопея України : в 3 т. / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид., Х. : Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2014. – Т. 1. – 1126 с.
13. Державна Фармакопея України : в 3 т. / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид., Х. : Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2014. – Т. 2. - 724 с.

14. Державна Фармакопея України : в 3 т. / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид., Х. : Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2014. – Т. 3. – 732 с.
15. Державний класифікатор професій ДК 003:2010 [Електронний ресурс] // Режим доступу : http://hrliga.com/index.php?module=norm_base&op=view&id=433.
16. Державний реєстр лікарських засобів України [Електронний ресурс] // Режим доступу : www.drlz.com.ua.
17. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників : Випуск 78. «Охорона здоров'я» [Електронний ресурс] : наказ МОЗ України від 29.03.2002 № 117. - К., 2002. – 372 с. - Режим доступу : http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20020329_117.html.
18. Енциклопедичний тлумачний словник фармацевтичних термінів / уклад. І. М. Перцев, Є. І. Світлична, О. А. Рубан та ін.; за ред. проф. В. П. Черних. – Вінниця : Нова Книга, 2014. – 840 с.
19. Зарічкова, М. В. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників (зміни та доповнення). Вип. 78. Охорона здоров'я / М. В. Зарічкова, О. С. Соловйов, Ю. М. Григорук ; за ред. д. фарм.н., проф. В. М. Толочко, д. фарм. н., проф. М. С.Пономаренко // Інформ. лист. – Х. - К. : Вид-во НФаУ – НМАПО ім. П. Л. Шупика, 2015. – 7 с.
20. Зацепина Е. Е. Значимость и необходимость специальности провизора в клинической фармакологии / Е. Е. Зацепина, М. Н. Ивашев // Успехи современного естествознания. – 2013. – № 3. – С. 149.
21. Классики менеджмента / под ред. М. Уорнера ; пер. с англ. под ред. Ю. Н. Каптуревского. – СПб. : Питер, 2001. – 1168 с.
22. Клінічна фармація : підручник / І. А. Зупанець, В. П. Черних, І. Г. Купновицька та ін. ; за ред. В. П. Черниха, І. А. Зупанця, І. Г. Купновицької. – Х. : Вид-во НФаУ : Золоті сторінки, 2013. – 912 с.
23. Клінічна фармація в гастроентерології : метод. рек. для аудит. роб. студ. / Т. С. Жулай, С. М. Зімін ; за ред. І. А. Зупанця. – Х. : НФаУ, 2014. – 68 с.
24. Клінічна фармація для провізорів-інтернів : навч.-метод. посіб. для провізорів-інтернів спеціальності «Загальна фармація» / І. М. Білай, Г. М. Войтенко, Л. Л. Давтян та ін. – Запоріжжя : Вид-во ЗДМУ, 2014. – 168 с.
25. Компендиум 2014 – лекарственные препараты / под ред. В. М. Коваленко – К. : МОРІОН, 2014. – 2448 с.
26. Конституція України : офіц. текст [Електронний ресурс] : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 травня 1996 р., із змін. та допов., внесеними Законом України від 8 грудня 2004 р.. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80.
27. Лебединец, В. А. Управление качеством : учеб. пособ. / В. А. Лебединец, С. Н. Коваленко, Св. Н. Коваленко, – Х. : НТМТ, 2012. – 320 с.

28. Лікарська взаємодія та безпека ліків : учеб. пособие / Л. Л. Давтян, Г. В. Загорій, Ю. В. Вороненко та ін. ; за заг. ред. : Л. Л. Давтян, Г. В. Загорія, Ю. В. Вороненка, Р. С. Коритнюк, Г. М. Войтенка. – К. : 2011. –744 с.
29. Лікарські засоби. Належна виробнича практика : настанова СТ-Н МОЗУ 42-4.0:2015. Вид. офіційне. – К., 2015. – 336с.
30. Лікарські засоби. Належна практика дистрибуції : настанова СТ-Н МОЗУ 42-5.0:2014. Вид. офіційне. – К., 2014. – 41 с.
31. Лікарські засоби. Належна практика зберігання : настанова СТ-Н МОЗУ 42-5.1:2011. Вид. офіційне. – К., 2011. – 19 с.
32. Лікарські рослини і фітотерапія (фітотерапевтична рецептура) : навч. посіб. / Л. В. Бензель, Р. Є. Дармограй, П. В. Олійник, І. Л. Бензель. – К. : ВСВ «Медицина», 2010. – 400 с.
33. Логістика управління відходами фармацевтичної галузі : монографія / Р. В. Сагайдак-Нікітюк ; Нац. фармац. ун-т. – Х. : Нове слово, 2010. – 289 с.
34. Малахова, С.Н. Общие основы валеологии. Основные принципы формирования здоровья : учеб. пособ. / С. Н. Малахова, Е. Л. Михалюк, А. А. Черепок. – Запорожье, 2014. – 71 с.
35. Марчук, О. С. Технологія ліків : навч. посіб. / О. С. Марчук, Н. Б. Андрощук. – К. : Медицина, 2014. – 575 с.
36. Маслоу, А. Г. Мотивация и личность / А. Маслоу. – СПб. : Евразия, 2001. – 478 с.
37. Мескон, М. Основы менеджмента / М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. – М. : Дело, 2013. – 704 с.
38. Молчанов, С. Управленческий учет за 14 дней. Экспресс-курс / С. Молчанов. – СПб. : Питер, 2014. – 481 с.
39. Нанотехнологии в фармации и медицине : моногр. / под общ. ред. проф. А. Ф. Пиминова. – Т. 1. – Х. : Факт, 2014. – 672 с.
40. Нанотехнологии в фармации и медицине : моногр. / под общ. ред. проф. А. Ф. Пиминова. – Т. 2. – Х. : Факт, 2014. – 820 с.
41. Невідкладні стани при гострих отруєннях (діагностика та основні принципи невідкладної допомоги) : навч. посіб. / І. С. Зозуля, О. В. Іващенко, В. І. Боброва та ін. – Вінниця : ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2014. – 112 с.
42. Немченко, А. С. Ціноутворення на лікарські засоби : монографія / А. С. Немченко, К. Л. Косяченко, О. А. Немченко. – Х. : Апостроф, 2012. – 304 с.
43. Несумісності та нераціональні сполучення лікарських засобів для парентерального застосування : довідник – учбовий посіб. / Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк, Г. М. Войтенко та ін. – К. : «НВП Інтерсервіс», 2012. – 76 с
44. Николаева, О. Классический управленческий учет / О. Николаева, Т. Шишкова. – М. : Красанд, 2014. – 400 с.
45. Новітній глосарій з клінічної фармації : навч. посіб. / А. Б. Зіменковський, Т. М. Думенко, О. В. Матвеєва та ін. ; під заг. ред. А. Б. Зіменковського. – Львів : Кварт, 2013. – 517 с.

46. Організація фармацевтичного забезпечення населення : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. С. Немченко, А. А. Котвіцька, Г. Л. Панфілова та ін.; за ред. А. С. Немченко. – Х. : Авіста – ВЛТ, 2007 – 488 с.
47. Основи законодавства України про охорону здоров'я [Електронний ресурс] : закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2801-12.
48. Основи маркетинга / Ф. Котлер, Г. Армстронг, Д. Сондерс, В. Вонг ; пер. с англ. – 2-е европ. изд. – К. ; М. ; СПб. : Вильямс, 1998. – 1056 с.
49. Основи підприємницької діяльності у фармації : інтеракт. навч. посіб. для студ. та слухач. сист. післядиплом. підготовки вищ. навч. закладів, фахівців фармацевтичних підприємств [Електрон. ресурс] / В. М. Толочко, Ю. М. Пєнкін, М. В. Зарічкова та ін. ; за ред. В. М. Толочка, Ю. М. Пєнкіна. – 3-є вид. – Х. : НФаУ, 2012. – 1 електрон. опт. диск (CD/DVD-ROM). – Систем. вимоги: Pentium 4 ; 512 Mb RAM ; CD/DVD-ROM Windows 98 /XP. – Назва з титул. екрану.
50. Первая помощь : рук. / сост. А. Ю. Борисенко, И. А. Зупанец, В. В. Прописнова, В. А. Усенко. – Х. : Золотые страницы, 2015. – 64 с.
51. Податковий Кодекс України : кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17. – ст.112.
52. Правові основи фармацевтичної діяльності : навч. посіб. / В. Д. Берназ, Г. П. Пекліна, А. Пахлеванзаде та ін. ; за заг. ред. В. Д. Берназа ; Міжнародний гуманітарний університет. – Одеса : Гельветика, 2014. – 399 с.
53. Про вищу освіту [Електронний ресурс] : закон України від 01.07.2014 р. 1556-VII.. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18.
54. Про державну реєстрацію медичних виробів [Електронний ресурс] : наказ Держлікслужби України від 12.02.2015 № 83. – К., 2015. - Режим доступу : http://www.diklz.gov.ua/control/main/uk/publish/article/702972;jsessionid=FCD4041F2DD3C70245B2C5647607DEF0.
55. Про затвердження Порядку здійснення нагляду за побічними реакціями лікарських засобів, дозволених до медичного застосування [Електронний ресурс] : наказ МОЗ України від 27.12.2006 № 898. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0073-07.
56. Про затвердження Порядку контролю якості лікарських засобів під час оптової та роздрібної торгівлі [Електронний ресурс] : наказ МОЗ України від 29.09.2014 № 677. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1515-14.
57. Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і вироби медичного призначення, Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних

бланків [Електронний ресурс] : наказ МОЗ України від 01.07.2005 № 360. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0782-05.
58. Про затвердження Правил виробництва (виготовлення) та контролю якості лікарських засобів в аптеках [Електронний ресурс] : наказ МОЗ України від 17.10.2012 № 812. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1846-12.
59. Про затвердження Правил утилізації та знищення лікарських засобів» [Електронний ресурс] : наказ МОЗ України від 24.04.2015 № 242. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0550-15.
60. Про лікарські засоби [Електронний ресурс] : закон України від 04.04.1996 р. № 123/96-ВР. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80.
61. Про Національний банк України [Електронний ресурс] : закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/679-14.
62. Про ціни і ціноутворення [Електронний ресурс] : закон України від 21.06.2012 р. № 5007-VI. – Режим доступу: http: zakon.rada.gov.ua/go/.
63. Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Пульмонологія» : наказ МОЗ України від 19.03.2007 р. № 128. – К., 2007. – 36 с.
64. Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Неврологія» : наказ МОЗ України від 17.08.2007 р. № 487. - К., 2007. – 36 с.
65. Проблема совместимости и безопасности вспомогательных веществ и субстанций в парентеральных (инъекционных) лекарственных формах / С. Я. Скачилова, О. И. Терёшкина, И. П. Рудакова и др. // Фармация. – 2015. – № 8. – С. 33–37.
66. Протоколи провізора (фармацевта) / розроб. : В. П. Черних, І. А. Зупанець, О. О. Нагорна та ін. ; за ред. В. П. Черних, І. А. Зупанця, О. М. Ліщишиної. – Х. : Золоті сторінки, 2014. – 232 с. (впроваджено в дію Наказом МОЗ України № 875 від 11.10.2013 р.).
67. Протоколи провізора (фармацевта) : інформ. посіб. / В. П. Черних, І. А. Зупанець, О. О. Нагорна та ін. ; за ред. : В. П. Черних, І. А. Зупанця, О. М. Ліщишиної. – Х. : Золоті сторінки, 2014. – 231 с.
68. Сергеєва, О.Ю. Українська номенклатура монокомпонентних гомеопатичних лікарських засобів : метод. рек. / О. Ю. Сергеєва, Л. І. Вишневська. – Х. : НФаУ, 2014. – 221 с.
69. Сметаніна, К. І. Основи стандартизації та сертифікації лікарських засобів : навч. посіб. – Вінниця : Нова Книга, 2010. – 376 с.
70. Стандартизація, контроль якості та сертифікація парфумерно-косметичних засобів. / І. С. Гриценко, В .В. Друговіна, О. М. Сергієнко та ін. – Х. : Вид-во НФаУ, 2012. – 90 с.

71. Толочко, В. М. Управління персоналом фармацевтичних організацій на основі компетенцій : монографія / В. М. Толочко, Л. В. Галій. – Х. : Ависта – ВЛТ, 2010. – 180 с.
72. Уварова І. В. Біосумісні матеріали для медичних виробів : навч. посіб. / І. В. Уварова, В. Б. Максименко. – К. : КІМ, 2013. – 231 с.
73. Управління та економіка фармації : Збірка метод. рекоменд. для провед. семінар. і практ. занять : інтеракт. навч. посіб. для слух. сист. післядиплом. підготов. та фахівців практ. фармації [Електрон. ресурс] / В. М. Толочко, Ю. М. Пєнкін, М. В. Зарічкова та ін. ; за ред. В. М. Толочка, Ю. М. Пєнкіна. – 5-е вид, доповн. – Х. : НФаУ, 2015. – 1 електрон. опт. диск (CD/DVD-ROM). – Систем. Вимоги : Pentium 4 ; 512 Mb RAM ; CD/DVD-ROM Windows 98/XP. Назва з титул. екрану.
74. Управління та економіка фармації : Збірка тестів з навчального курсу для самопідготовки спеціалістів фармації : інтеракт. навч. посіб. для слухач. сист. післядиплом. підготов. та фахівців практ. фармації [Електрон. ресурс] / В. М. Толочко, Ю. М. Пєнкін, М. В. Зарічкова та ін. ; за ред. В. М. Толочка, Ю. М. Пєнкіна. – 3-є вид.. – Х. : НФаУ, 2013. – 1 електрон. опт. диск (CD/DVD-ROM). – Систем. Вимоги : Pentium 4 ; 512 Mb RAM ; CD/DVD-ROM Windows 98 /XP. – Назва з титул. екрану.
75. Управління фармацією [Електрон. ресурс] : інтеракт. підруч. для студ. вищ. навч. закладів, слухач. сист. післядиплом. освіти, фахівців практичної фармації / В. М. Толочко, Ю. М. Пєнкін, М. В. Зарічкова та ін. ; за ред. В. М. Толочка, Ю. М. Пєнкіна. – 3-є вид. – Х.: НФаУ, 2013. – 1 електрон. опт. диск (CD/DVD-ROM). – Систем. Вимоги : Pentium 4; 512 Mb RAM ; CD/DVD-ROM Windows 98 /XP. – Назва з титул. екрану.
76. Фармакогнозія : базовий підруч. для студ. вищ. фарм. навч. закл. IV рівня акредитації / В. С. Кисличенко, І. О. Журавель, С. М. Марчишин та ін. ; за ред. В. С. Кисличенко. – Х. : НФаУ : Золоті сторінки, 2015. – 736 с.
77. Фармакология и фармакотерапия: итоги и перспективы : моногр. / Н. А. Горчакова, Л. В. Деримедведь, В. Ф. Корсун и др. ; под ред. В. П. Волкова. – Новосибирск : СибАК, 2014. – 142 с.
78. Фармацевтическая броматология : учеб. пособ. / В. А. Георгиянц, П. А. Безуглый, А. И. Северина и др. – Х. : НФаУ, 2014. – 375 с.
79. Фармацевтическая технология экстемпоральных лекарственных средств : учебник / В. В. Гладышев, Л. В. Соколова, Л. Л. Давтян и др. – Днепропетровск : ЧМП «Экономика», 2014. – 374 с.
80. Фармацевтична опіка : навч. посіб. / Є. П. Ткач, О. С. Хухліна, О. С. Воєвідка та ін. – 2-ге вид., доп. та виправ. – Вінниця : Нова Книга, 2014. – 519 с.
81. Фармацевтична хімія : підруч. для студ. вищ. фармац. навч. закл. і фармац. ф-тів вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акред. – 2-е вид., випр. і доопр. / за заг. ред. проф. П. О. Безуглого. – Вінниця : Нова Книга, 2011. – 560 с.

82. Фармацевтичні та медико-біологічні аспекти ліків : навч. посіб. / за ред. І. М. Перцева. - 2-ге вид., перероб. та доп. – Вінниця : НОВА КНИГА, 2007. – 237 с.
83. Фітотерапія в практиці сімейного лікаря : навч. посіб. / В. І. Кривенко, Ю. І. Корнієвський, М. Ю. Колесник та ін. – Запоріжжя : Карат, 2015. – 756 с.
84. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15.
85. Чекман І. С. Історія лікознавства / І. С. Чекман. – К. : Задруга, 2014. – 254 с
86. Ясовеев М. Г. Природные факторы оздоровления : учеб. пособ. / М. Г. Ясовеев, Ю. М. Досин. – М. : ИНФРА-М ; Минск : Новое знание, 2014. – 258 с.
87. Batool, M. Protein Modelling & Molecular Docking: Modeller, Autodock / M. Batool. – Saarbrigge : LAP Lambert Academic Publishing, 2012. – 100 p.
88. Buss, A. Natural product chemistry for drug discovery / A. Buss. – Cambridge : University press, 2010. – 440 p.
89. Davidson, M. Pharmaceutical anti-counterfeiting: combating the real danger from fake drugs / M. Davidson. – London : Willey, 2011. – 426 p.
90. Deutsches Arzneibuch. – Stuttgart : Deutsches Apotheker Verlag, 2012. – 446 p.
91. Dewick, P. Medicinal natural products. A biosynthetic approach / P. Dewick. – London : Willey, 2012. – 539 p.
92. European Pharmacopoeia. – 8th ed. – Strasbourg : Council of Europe,2015. – 6111 p.
93. Hanson, J. Natural products, the secondary metabolites / J. Hanson. – Northhampton: RSC Publishing, 2013. – 147 p.
94. Japanese Pharmacopoeia. – 16th ed. – Tokio, 2011. – 2326 p.
95. Merz, K. Drug design. Structure- and ligand-based approaches / K. Merz. – Cambridge : Cambridge University Press, 2011. – 274 p.
96. Pharmacological modulation of stress-induced behavioral changes in the light/dark exploration test in male C57BL/6J mice / J. L. Ihne, P. J. Fitzgerald, K. R. Hefner, A. Holmes // Neuropharmacology. – 2012. – Vol. 1. – P. 464-473.
97. Pharmacopoeia of the People's Republic of China. – 10th ed. – Beijing, 2012. – 2145 p.
98. Tang, S. W. Is neurogenesis relevant in depression and in the mechanism of antidepressant drug action? / S. W. Tang, D. Helmeste, B. Leonard // Worid J.Biol.Psychiatry. – 2012. – Vol. 13, № 6. – P. 402-412.
99. The British Pharmacopoeia. – 12th ed. – London : HMSO, 2015. – 6024 p.
100. The United States Pharmacopoeia 37 : The National Formulary 32. – New York, 2014. – 2569 p.
101. WHO Monographs on selected medicinal plants. – Vol. 4. – Geneva : World Health Organization, 2012. – 456 p.
102. WHO. Medicines: counterfeit medicines. – Geneva : WHO, 2014. – 275 p.

ЗМІСТ

Навчальне видання

ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН І ПРОГРАМА СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (ІНТЕРНАТУРИ) ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЗАГАЛЬНА ФАРМАЦІЯ»

Відповідальний за випуск: професор *О.Ф. Пімінов*

Підписано до друку 12.10.2016 р. Формат 60х84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times ET. Друк ризографічний.
Ум. друк. арк. 2,8. Наклад 100 пр. Зам. № 1012/8-16.

Національний фармацевтичний університет.
вул. Пушкінська, 53, м. Харків, 61002
Свідоцтво серії ДК № 3420 від 11.03.2009 р.

Надруковано з готового оригінал-макету у друкарні ФОП В. В. Петров
Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
Запис № 24800000000106167 від 08.01.2009 р.
61144, м. Харків, вул. Гв. Широнінців, 79в, к. 137, тел. (057) 78-17-137.
e-mail:bookfabrik@mail.ua